

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: A. Ojoga)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, I. Dutca, V. Buhnaci)

DECIZIE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/369 împotriva Profirei Vlaicu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 mai 2018, SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/369 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Profirei Vlaicu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a admis acțiunea SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/369; s-a încasat de la Profira Vlaicu în beneficiul SA „Termoelectrica” datoria pentru consumul energiei termice pentru perioada noiembrie 2001 – martie 2018 în mărime de 23 548,57 de lei, cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în mărime de 706,46 lei și de citare în mărime de 70 de lei. S-a încasat de la Profira Vlaicu la bugetul de stat cheltuielile suportate de instanța de judecată în legătură cu soluționarea cauzei în mărime de 52,95 lei.

La 15 ianuarie 2020, Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, a depus apel, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de SA „Termoelectrica” în interesele APLP nr. 54/369 împotriva Profirei Vlaicu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 13 februarie 2020, Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, a declarat recurs împotriva încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

prin care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului a indicat că încheierea este neîntemeiată, deoarece recurenta a făcut cunoștință cu hotărârea primei instanțe la data de 27 decembrie 2019, data de la care începe a curge termenul de 30 de zile de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 29 ianuarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei încheierii motivate prin scrisoarea de însoțire din 07 februarie 2020 (f.d. 91), însă materialele cauzei nu atestă data recepționării acesteia.

Astfel, recursul declarat la 13 februarie 2020, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că la 13 februarie 2020, Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, a declarat recurs împotriva încheierii din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat casarea acesteia cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

Articolul 369, alin. (1), lit. b) din Codul de procedură civilă prevede că instanța de apel restituie printr-o încheiere cererea, dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 29 ianuarie 2020 a restituit apelul ca fiind depus în afara termenului legal.

Recurentul a criticat încheierea instanței de apel, indicând că instanța de apel a ajuns la o concluzie incorectă precum că apel a fost depus în afara termenului legal, deoarece apelul de a fost depus în interiorul termenului de 30 de zile de la momentul aducerii la cunoștință a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu prevederile art. 362, alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Aliniatul (3) al aceluiași articol prevede că repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Art. 110 Cod de procedură civilă, statuează expres că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În contextul normelor precitate, Colegiul precizează că termenul de apel împotriva hotărârii instanței de fond din 19 martie 2019 este de 30 zile și a început să curgă la 20 martie 2019.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 19 martie 2019, abia la 15 ianuarie 2020, fără a solicita repunerea în termen, fapt ce a și impus restituirea cererii de apel ca fiind tardivă.

În sensul art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În speță, Colegiul consideră necesar a învedera că Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în hotărârile sale Istrate, Melnic și Ceachir contra Republicii Moldova din 13 iunie 2006, 14 noiembrie 2006 și 15 ianuarie 2008 a constatat că instanțele judecătorești naționale prin admiterea spre examinare a unei cereri de apel/recurs depuse peste termenul limită au încălcat principiul securității raporturilor juridice.

La caz, Colegiul conchide că acțiunile apelantului nu constituie decât o eludare a acestuia de a-și realiza drepturile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Or, apelantul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

De asemenea, Colegiul notează că Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, declarând apel împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău, nu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanța. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

La caz, apelanta nu a solicitat repunerea în termen, iar repunerea în termen în condițiile normei precitate nu poate avea loc din oficiu.

Astfel, instanța de apel întemeiat a reiterat că apelul împotriva hotărârii din 19 martie 2019 a instanței de fond, a cărui termen de contestare curge de la pronunțarea

acesteia, conform art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, a fost depus doar la 15 ianuarie 2020, adică cu încălcarea termenului legal de contestare.

În circumstanțele expuse, argumentele expuse în apel nu au putut fi examinate sub aspectul temeiniciei actului de dispoziție contestat, în condițiile când apelanta a omis termenul legal de contestarea a acestuia.

CtEDO, într-o practică constantă, stabilește că participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ urmărind cu diligență derularea procesului său. Or, fiind persoană interesată în examinarea acestei cauze, urma să întreprindă toate măsurile necesare în vederea contestării în termen a hotărârilor instanței de fond.

Prin urmare, instanța de apel corect a considerat că apelanta nu s-a conformat prevederilor legale și nici nu a luat măsuri necesare, după cum sugerează jurisprudența CtEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn vs Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), ceea ce a dus la omiterea termenului de contestarea a hotărârii judecătorești.

Colegiul remarcă că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Mai mult de atât, Colegiul menționează că părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună-credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu bună-credință desfășurarea procesului, remarcă sugerată și de jurisprudența CEDO.

Astfel, instanța de apel întemeiat a concluzionat că apelul declarat la 15 ianuarie 2020 de către Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, împotriva hotărârii din 19 martie 2019, a fost unul tardiv, deoarece a fost declarat în afara termenului legal, iar repunerea în termen, nu a fost solicitată.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră că argumentele recurenteii privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii, sunt neîntemeiate și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurenta a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultima trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelanta nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

În astfel de circumstanțe, instanța de judecată decelează că acțiunile recurenteii privind depunerea cererii de apel la data de 15 ianuarie 2020, împotriva hotărârii din 19 martie 2019, nu constituie decât o ignorare a acestuia de a-și respecta drepturile și obligațiile procedurale, în condițiile când art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, care obligă părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Subsidiar, Colegiul precizează că recurenta era obligată să cunoască și să înțeleagă consecințele inacțiunilor sale, având în vedere și faptul că cadrul legal la acest compartiment este clar, simplu și lipsit de obscuritate.

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a restituit cererea de apel depusă de Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge

la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Profira Vlaicu, reprezentată de avocatul Ion Vîrlan.

Se menține încheierea din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” în interesele Asociației Proprietarilor de Locuințe Privatizate nr. 54/369 împotriva Profirei Vlaicu cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nicolae Craiu

Galina Stratulat